ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/24/782-1876-10

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Agnes Järvela
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	28.08.2024 Tallinn
Vaide esitamise aeg	17.07.2024
Teabevaldaja	Mittetulundusühing Eesti Pottsepad e-posti aadress: info@pottsepad.ee
Teabevaldaja vastutav isik	juhatuse liige
Vaide esitaja (teabenõudja)	eraisik

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 p 1, § 51 lg 1 p-de 3 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 p 2 ja Vabariigi Valitsuse § 75[1] lg 4 alusel:

1) teen vaideotsuse rahuldada vaie osaliselt;

2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

a. vaadata vaide esitaja 03.06.2024 teabenõue uuesti läbi osas, mis puudutab

i. vaide esitaja kutseeksami 1. ja 2. etapi kirjalikke töid (teooriaeksamit);

ii. hindamiskomisjoni ettepanekut kutsekomisjonile kutse andmise või mitte andmise kohta;

b. kui pole alust soovitud teabe väljastamisest keelduda, siis väljastada vaide esitajale tema poolt soovitud teave või

c. kui MTÜ Eesti Pottsepad keeldub teabenõude täitmisest, siis teha vaide esitajale teatavaks teabenõude täitmisest keeldumise õiguslik alus koos põhjendusega;

3) jätta vaie rahuldamata osas, mis puudutab kutseeksami hindamisvormil olnud personaalset hindamislehte (faktiliste asjaolude punkt 1b) ja kutsekomisjoni otsust mitte anda vaide esitajale kutset (faktiliste asjaolude punkt 1d), sest teabevaldaja on selle teabe vaide esitajale väljastanud 10.06.2024 saadetud e-kirjas;

4) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 12.09.2024. Samaks ajaks edastada koopia vaide esitajale edastatud täiendavast vastusest ka Andmekaitse Inspektsioonile.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse üksnes vaideotsuse (ülaltoodud punkt 3) rahuldamata jäänud osas. Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks (AvTS § 10 lg-d 1 ja 4, § 53 lg 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:
Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lg 3 alusel:

sunniraha 2000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. 03.06.2024 saatis vaide esitaja MTÜ-le Eesti Pottsepad (edaspidi MTÜ) kaebuse koos teabenõudega, milles palus kutsekomisjonil viivitamata saata
    a. vaide esitaja kutseeksami 1. ja 2. etapi kirjalikud tööd;
    b. kutseksami hindamiskomisjoni poolt hinnatava vaide esitaja osas vormistatud personaalne hindamisleht ja hindamisvorm (hindamisstandardi Lisa 3);
    c. kutseksami hindamiskomisjoni ettepanek kutse andmise või mitte andmise kohta kutsekomisjonile;
    d. kutsekomisjoni otsus anda/mitte anda vaide esitajale pottsepp-sell 3. taseme kutse.
2. 10.06.2024 saatis MTÜ vaide esitajale väljavõtte pottsepa kutsekomisjoni 30.05.2024 protokollist ja hindamislehest. Samuti oli vastusele lisatud väljavõte kutse andmise korrast.
3. 11.06.2024 palus vaide esitaja jätkuvalt väljastada talle varem küsitud teave – olemasolevad dokumendid ehk kaebuses küsitud hinnatud tehtud tööde ja hindamiskomisjoni hindamislehe ning protokolli/ettepaneku originaalide koopiad või digiallkirjastatud variandid.
4. 13.06.2024 on MTÜ vaide esitajale vastanud, et on vaide esitaja pöördumised kätte saanud ja kaebuse menetlemisega tegeletakse.
5. 18.06.2024 esitas vaide esitaja MTÜ-le korduva teabenõude, öeldes, et ta pole siiani küsitud dokumente saanud.
6. 20.06.2024 on MTÜ vastanud, et vaide esitajale edastati 10.06.2024 väljavõte, mis sisaldas
    a. kehtiva hindamisstandardi peatükis nr. 6 sisalduval vormil väljavõtet vaide esitaja praktilise töö eksami osa hindamistulemustest;
    b. 30.05.2024 toimunud kutsekomisjoni koosoleku protokoll, mis allkirjastati 03.06.2024 ja mis sisaldas hindamislehte.

MTÜ selgitas, et kutse andja ei väljasta originaaldokumente. Nendega tutvumiseks pakkus MTÜ vaide esitajale võimalust minna kohapeale. Samale kirjale lisas MTÜ veel kord hindamisprotokolli väljavõtte ja pottsepp 3. taseme hindamisstandardi.

7. 10.07.2024 saatis vaide esitaja MTÜ-le uue samasisulise kaebuse koos teabenõudega.
8. 17.07.2024 esitas vaide esitaja inspektsioonile vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja on üle kolme korra küsinud ja kutseeksamist on möödas, sh kaebuses sisaldunud teabenõudest 30 päeva. Kutse andja ei ole täitnud vaide esitaja teabenõuet. Vaide esitaja toob välja, et kutse esindaja väidab talle, et kutse andja ei peagi küsitud teavet andma. Seekaudu takistab kutse andja vaide esitajal kutsekomisjoni otsusele vaide koostamist – vaide esitajal pole ühtegi allkirjastatud ja/või teisendatavate dokumentaalselt alust, millest ta saaks vaide koostamisel lähtuda.

Vaide esitaja palub Andmekaitse Inspektsioonil alustada järelevalvemenetlus kutse andja Eesti Pottsepad MTÜ suhtes ja tagada teabenõude täitmine.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Teabevaldaja on inspektsioonile esmalt 27.07.2024 (registreeritud inspektsioonis 29.07.2024) vastuskirjas selgitanud, et MTÜ Eesti Pottsepad tegutseb avalikul konkursil võitjaks kuulutatud ja kutseregistris sellekohast registreeringut omava pottseppade kutset andva organina alates 17.11.2020. Kutse andmise õigus on MTÜ-l kuni 16.11.2025. MTÜ Eesti Pottsepad lähtub kutseeksamite läbiviimisel Kutseseadusest ning Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu poolt kinnitatud Kutse andmise korrast ja omab kõiki seaduste ning normdokumentidega ette nähtud eksami dokumente.

Pottsepp-sell tase 3 kutseeksam koosneb kahest eraldi osast: teooria- ja praktiline eksam. Teooriaeksam sooritati kirjalikult. Hindamiskomisjoni esimees andis eksami lõpus kõigile osalenutele võimaluse tutvuda nende testi tulemustega ning selgitas punkt haaval, milles hinnatavad eksisid. Antud võimalust kasutas ka vaide esitaja. Kutse andjal jääb arusaamatuks, miks on vaja teooriatesti üldse väljastada, kui antud test sai edukalt lahendatud ja vaide esitaja on sellega tutvunud ning pretensioone ei oma.

Teooriateadmiste testi ei väljastata hinnatavatele põhjusel, et teste kasutatakse ka järgmistel eksamitel ja MTÜ ei soovi, et eksamil kasutatavad testid läheksid avalikku kasutusse, kuna siis on vaja hakata uusi teste koostama, mis on kulukas protsess, lisaks toetab HTM testide väljatöötamist. Pole majanduslikult mõistlik riikliku tugiraha kasutamine korduvtestide loomiseks peale igakordset eksamit. Samal põhjusel ei väljastata hinnatavatele ka praktilise töö ülesandeid, vaid edastatakse vajadusel väljavõte hindamistulemustest, kui hinnatav ei suutnud kohapealsest eksamijärgsest selgitusest aru saada.

Vaide esitajale anti 20. juunil meili teel teada, et tulenevalt AvTS § 17 lg 1 p 5 on tal võimalus oma dokumentidega tutvuda kas 27. või 28. juunil kutsekomisjoni koosolekul kohapeal. Vaide esitaja ei avaldanud soovi oma dokumentidega tutvuma tulla ega põhjendanud mittetulemist.

Praktiline töö sooritatakse peale teooriateadmiste testi, selle kohta on koostatud hindamisprotokoll ja hindamisleht ja asjakohased selgitused. Kutse andja edastas teate eksamitulemuse kohta vaide esitajale. Kutsekomisjon saatis väljavõtte protokollist, kuna protokollis on lisaks vaide esitaja andmetele ka teisi isikuandmeid ja läbivaid teemasid.

Hindamislehest ei saadetud väljavõtet põhjusel, et paberkandjal kirjutatud hindamisleht on eksami ajal dokumenteeritud mustand, mille alusel vormistatakse puhtand hindamisprotokolliks ja allkirjastatakse hindamiskomisjoni poolt.

Täiendavalt on MTÜ Eesti Pottsepad 27.08.2024 (registreeritud inspektsioonis 28.08.2024) vastuskirjas selgitanud, et MTÜ on teooriatesti väljastamisest keeldumisel lähtunud AvTS § 3^1 lg-st 3 ja autoriõiguse seaduse § 4 lg-st 1, lg-st 2 ning lg 3 p-dest 1, 2 ja 22. Teooriatestid on välja töötanud MTÜ Eesti Pottsepad liikmete hulka kuuluvate ekspertide töörühm, mille tulemina tekkis autorite intellektuaalne looming, mis on koondatud vastavasse andmebaasi. Seega teooriatestid kuuluvad MTÜ Eesti Pottsepad juhtkonnale autoriõiguste alusel. Teooriatestid on heaks kiitnud ja kinnitanud MTÜ Eesti Pottsepad kutsekomisjon.

Teooriateadmiste testis saab alles jätta ja esitada vaide esitajale teooriatesti variandi numbri, isiku nime, vastusvaliku puhul tema enda vormistatud sõnastus, ilma küsimusteta, vastustele ümber ringitatud valikud, ühtegi küsimust MTÜ testis alles jätta ei saa, kuna MTÜ-l on alust arvata, et see test liigub sotsiaalmeediasse ja edaspidi on kõigile leitav ning tekib autoriõiguste rikkumine.

Ühtlasi on MTÜ inspektsioonile kinnitanud, et personaalne hindamisleht ja eksami sooritaja tulemused ongi kantud hindamisstandardi lisa 3 kutseõppeasutuses õppija hindamisvormile. Vaide esitajale saadeti 20.06.2024 e-kirjaga samuti pottsepp tase 3 hindamisstandard koos lisadega, kuid MTÜ selgitusel sisaldas antud vastus töömaailma kutseeksami hindamisstandardit. Ainuke erisus töömaailmast- ja kutseõppesüsteemist tulevate eksaminandide hindamisel seisneb nende praktilise töö sooritamise erinevustes – töömaailmast tulija laob hinnatava hinnatava müüritise osa üles täies mahus seguga, kutseõppeastusest tulija laob müüritise osa üles kuivalt, ilma seguta. Kutseõppesüsteemist tulija praktilise hindamisel on suurem osakaal vestlusel ning ettevõttepraktika aruandel.

Vaide esitaja on soovinud hindamiskomisjoni ettepanekut kutsekomisjonile kutse andmise/ mitte andmise kohta. MTÜ selgitas inspektsioonile, et hindamiskomisjoni protokolli ei saadeta kolmandatele isikutele, kutsekomisjon vaatab enda töökoosolekul peale eksamit üle hindamiskomisjoni protokollid, võrdleb neid eksamitöödega ja otsustab siis, kas hindamiskomisjon on vastavalt hindamisstandardile eksamitöid hinnanud, seejärel kutsekomisjon kas kinnitab eksamitulemused või kui leiab hindamise käigus tehtud vigu, esitab hindamiskomisjonile täpsustavaid küsimusi ning juhib tähelepanu vigade parandamise vajadusele, erijuhtudel tühistab kutsekomisjon hindamiskomisjoni otsuse.

Kutsekomisjoni poolt kinnitatud hindamistulemused on need, mida reaalselt saab lugeda kutseandja eksamitulemuse sooritamise/mittesooritamise otsuseks. Antud juhul luges kutsekomisjon hindamiskomisjoni otsuse vaide esitaja suhtes põhjendatuks, hindamiskomisjoni protokolli alusel on koostatud kutsekomisjoni koosoleku protokoll ning edastatud sellest väljavõte vaide esitajale.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele

1. AvTS § lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. AvTS § 5 lg 1 p 3 ja § 5 lg 2 kohaselt on teabevaldajaks eraõiguslik juriidiline isik, kui ta täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist.
2. MTÜ Eesti Pottsepad on kutseseaduse §-de 10 ja 11 kohaselt valitud avalikul konkursil alates 17.11.2020 pottsepa kutsetele kutse andjaks. Kuivõrd kutse andmine on seotud avaliku ülesande täitmisega, samuti saab MTÜ riigi käest toetust kutseeksamite läbiviimiseks, saab MTÜ-d sellise ülesande täitmise käigus saadud või loodud teabe osas pidada teabevaldajaks.
3. AvTS § 6 järgi on teabenõue teabenõudja poolt teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks või taaskasutamiseks. Teabenõudega saab välja küsida dokumenti või teavet, mis on asutuse

valduses olemas. AvTS § 9 lg 1 järgi on teabevaldaja kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras, mh peab teabevaldaja AvTS § 9 lg 2 p 1 järgi tagama juurdepääsu nendele dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus.

Vaide ese

4. Vaide esitaja on 03.06.2024 esitanud MTÜ-le kaebuse, mis sisaldas ka teabenõuet. Teabenõudega soovis vaide esitaja nelja dokumendi väljastamist:
    a. vaide esitaja kutseeksami 1. ja 2. etapi kirjalikud tööd;
    a. kutseksami hindamiskomisjoni poolt hinnatava vaide esitaja osas vormistatud personaalne hindamisleht ja hindamisvorm (hindamisstandardi Lisa 3);
    b. kutseksami hindamiskomisjoni ettepanek kutse andmise või mitte andmise kohta kutsekomisjonile;
    c. kutsekomisjoni otsus anda/mitte anda vaide esitajale pottsepp-sell 3. taseme kutse.
5. Vaides on vaide esitaja märkinud, et MTÜ ei ole tema teabenõuet täitnud. Eeltoodust tulenevalt on vaide esemeks küsitud dokumentide väljastamata jätmine MTÜ poolt.

Kutseeksami kirjalikud tööd (teooriaeksam)

6. Vaide esitaja soovis oma kutseeksami 1. ja 2. etapi kirjalike tööde väljastamist. MTÜ on inspektsioonile selgitanud, et kutseeksam koosnes teoreetilisest ja praktilisest eksamist, seega saab inspektsioon nii vaide esitaja kui ka teabevaldaja selgitustest aru, et esimene nõue puudutab vaide esitaja sooritatud teooriaeksami väljastamist.
7. MTÜ on vaide esitajale vastanud 10.06.2024, 13.06.2024 ja 20.06.2024, kuid MTÜ ei ole oma vastuskirjades kordagi vaide esitaja küsitud 1. ja 2. etapi kirjalike tööde (teooriaeksami) küsimust käsitlenud ega sellele kuidagigi viidanud või vastanud. MTÜ on üksnes inspektsioonile vaidemenetluses selgitanud, miks ta ei ole vaide esitajale soovinud teooriaeksamit väljastada, toetudes seejuures eelkõige autoriõigusele. Samuti on MTÜ inspektsioonile põhjendanud, et ei soovi teooriaeksami väljastamist, sest teste kasutatakse ka järgnevatel aastatel ja MTÜ soov on, et need ei läheks avalikku kasutusse. Uute testide koostamine on kulukas protsess.
8. Inspektsiooni hinnangul ei ole MTÜ selle nõude osas menetlenud teabenõuet nõuetekohaselt. Iseenesest ei välista inspektsioon, et autoriõigustega kaitstus ja soovimatus eksamiküsimuste levikuks on asjakohased põhjendused, miks teooriaeksamit teabenõude korras mitte väljastada. Inspektsioon nõustub MTÜ-ga, et kui tegemist on spetsiifilise ja kitsa valdkonnaga, kus igakordne eksamiküsimuste väljatöötamine võib osutuda võimatuks ja vajalik on kasutada erinevatel eksamitel samu küsimusi, siis võib see olla põhjuseks, miks teooriaeksamit mitte väljastada.
9. Küll aga tuleb teabenõude puhul lisaks põhjendustele tugineda teabe väljastamisest keeldumisel ka konkreetsele AvTS-st või eriseadusest tulenevale õiguslikule alusele. Nimelt näevad AvTS § 23 lg-d 1 ja 2 ette teabenõude täitmisest keeldumise alused. Antud juhul võib keeldumise alusena tulla kõne alla ilmselt eelkõige AvTS § 23 lg 1 p 1, mis näeb ette, et teabenõude täitmisest keeldutakse, kui taotletava teabe suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole küsitud teabele juurdepääsuõigust. Sellisele keeldumise alusele tuginemine eeldab aga seda, et seda AvTS § 23 lg-st 3 tulenevalt põhjendataks. Põhjendustes tulekski teabenõudjale selgitada, millisel õiguslikul alusel on teabele juurdepääsupiirang seatud ja miks teabenõudjal sellele juurdepääsuõigust ei ole.
10. Käesoleval juhul ei ole MTÜ esiteks vaide esitaja teabenõudes küsitud teooriaeksami väljastamise nõuet oma vaide esitajale saadetud vastuskirjades käsitlenud. Teiseks, isegi kui lähtuda üksnes inspektsioonile antud selgitustest ja sellest, et MTÜ ei soovi teooriatesti väljastamist, siis on MTÜ jätnud viitamata AvTS § 23 lg-test 1 või 2 tulenevale konkreetsele väljastamata jätmise õiguslikule alusele ja küsitud teabele kohalduvale juurdepääsupiirangule. Sellest tulenevalt rahuldab inspektsioon antud nõude osas vaide. MTÜ-l tuleb teabenõude osa, mis puudutab vaide esitaja 1. ja 2. etapi kirjalike tööde (teooriaeksami) väljastamist, uuesti läbi vaadata. Kui MTÜ leiab, et vaide esitajal puudub teooriaeksamile juurdepääsuõigus ja MTÜ soovib sellest teabenõude nõude täitmisest keelduda, tuleb tal tugineda AvTS § 23 lg-tes 1 või

2 loetletud alus(t)ele ja vastavalt AvTS § 23 lg-le 3 seda keeldumist vaide esitajale põhjendada (nimetades ka kehtiva juurdepääsupiirangu). Kui õiguslikku alust teabe väljastamisest keeldumiseks ei ole, tuleb MTÜ-l küsitud teave väljastada.

11. Inspektsioon selgitab antud teooriaeksami kontekstis täiendavalt järgmist. Vaide esitaja on esitanud MTÜ-le teabenõude AvTS § 6 tähenduses. Kuivõrd küsitud teooriaeksami kirjalikud tööd sisaldavad vaide esitaja vastuseid, siis võib vaide esitaja käsikirjaliselt kirjutatud vastuseid pidada ka isikuandmeteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus ehk IKÜM) art 4 p 1 tähenduses. IKÜM art 15 lg 1 alusel on andmesubjektil (inimesel, kelle isikuandmeid töödeldakse) õigus saada andmetöötlejalt kinnitust selle kohta, kas tema isikuandmeid töödeldakse, ja kui töödeldakse, siis teavet isikuandmete töötlemise kohta. IKÜM art 15 lg 3 alusel on andmesubjektil õigus saada töödeldavate isikuandmete koopia, aga üksnes ulatuses, mis ei kahjusta teiste isikute õigusi ja vabadusi (IKÜM art 15 lg 4). Seega tuleb vaide esitaja antud nõude puhul arvestada, et selline nõue saab olla alternatiivselt ka IKÜM art 15 lg 3 alusel esitatud isikuandmete töötlemise koopia saamise nõue. Sellisel juhul peaks andmetöötleja väljastama koopia üksnes vaide esitaja töödeldavatest isikuandmetest ehk tema käsikirjalistest vastustest.

Hindamiskomisjoni koostatud hindamisstandardi lisa 3 hindamisleht vaide esitaja osas

12. Vaide esitaja soovis, et MTÜ väljastaks talle kutseeksami hindamiskomisjoni poolt hinnatava vaide esitaja osas vormistatud personaalse hindamislehe hindamisvormil (hindamisstandardi Lisa 3).
13. MTÜ saatis vaide esitajale 10.06.2024 e-kirja teel vaide esitaja personaalse hindamise lehe pottsepp-sell tase 3 väljavõtte.
14. Vaide esitaja ei olnud sellega rahul, saates MTÜ-le 11.06.2024 korduva teabenõude, küsides hindamislehe originaali koopiat või digiallkirjastatud varianti. MTÜ seda nõuet ei täitnud.
15. Inspektsiooni hinnangul on MTÜ täitnud korrektselt teabenõude teise nõude, mis puudutab vaide esitaja hindamisvormil sisaldavat hindamislehe väljastamist. MTÜ on inspektsioonile selgitanud, et hindamislehest ei saadetud originaali väljavõtet põhjusel, et paberkandjal kirjutatud hindamisleht on eksami ajal dokumenteeritud mustand, mille alusel vormistatakse puhtand hindamisprotokolliks ja allkirjastatakse hindamiskomisjoni poolt. Seetõttu tehti sellest väljavõte.
16. Inspektsioon nõustub selle selgitusega ja lisab, et AvTS ei sätesta küsitud teabe väljastamisele vorminõudeid. AvTS §-s 17 on küll loetletud teabenõude täitmise viisid, kuid mitte seda, millises konkreetses vormis teavet küsijale väljastama peab. Seetõttu saab lubatavaks pidada ka seda, kui teabenõude täitmisel väljastatakse küsitud teabena käsikirjalisest dokumendist arvutisse ümbertrükitud väljavõte. Eeltoodust tulenevalt jääb vaie osas, mis puudutab hindamiskomisjoni koostatud hindamisstandardi lisa 3 hindamislehe väljastamist, rahuldamata.

Hindamiskomisjoni ettepanek kutsekomisjonile kutse andmise või mitte andmise kohta

17. Vaide esitaja on teabenõudega palunud väljastada talle hindamiskomisjoni protokoll või ettepanek kutsekomisjonile kutse andmise või mitte andmise kohta.
18. Sarnaselt käesolevas otsuse punktis 7 kirjeldatuga ei ole MTÜ vaide esitajale saadetud vastuskirjades hindamiskomisjoni ettepanekut või protokolli väljastamist maininud. Ainsa viitena nähtub vaide esitajale 10.06.2024 saadetud e-kirjast see, et kutsekomisjon vaatas läbi hindamiskomisjoni koosoleku protokollid ja individuaalse hindamise otsused (nendele tuginevalt koostati kutsekomisjoni protokoll).
19. Inspektsioon on MTÜ saadetud dokumentide ja selgituste põhjal tuvastanud, et küsitud dokumendi näol on tegemist kutseeksami hindamiskomisjoni 29.05.2024 protokolliga nr 2024-5. MTÜ selgitas, et hindamiskomisjoni protokolli ei saadeta kolmandatele isikutele, kutsekomisjon vaatab enda töökoosolekul peale eksamit üle hindamiskomisjoni protokollid, võrdleb neid eksamitöödega ja otsustab siis, kas hindamiskomisjon on vastavalt hindamisstandardile eksamitöid hinnanud, seejärel kutsekomisjon kas kinnitab eksamitulemused või kui leiab hindamise käigus tehtud vigu, esitab hindamiskomisjonile täpsustavaid küsimusi ning juhib tähelepanu vigade parandamise vajadusele, erijuhtudel

tühistab kutsekomisjon hindamiskomisjoni otsuse. Seda, millisele alusele tuginedes MTÜ keeldub hindamiskomisjoni protokolli väljastamisest, MTÜ inspektsioonile selgitanud ei ole.

20. Inspektsioon selgitab – nii nagu käesoleva otsuse punktis 10 – kui MTÜ hinnangul puudub teabenõudjal avalikule teabele juurdepääsuõigus, tuleb teabe väljastamisest keeldumisel lähtuda AvTS §-st 23. Käesoleval juhul ei ole MTÜ seda teinud, sh ei ole MTÜ selliseid keeldumise aluseid toonud välja ka inspektsioonile antud selgitustes. Seetõttu ei ole MTÜ menetlenud nõuetekohaselt teabenõude nõuet, mis puudutab hindamiskomisjoni ettepanekut kutsekomisjonile kutse andmise või mitte andmise kohta (kutseeksami 29.05.2024 protokoll nr 2024-5). MTÜ-l tuleb teabenõue selle nõude osas uuesti läbi vaadata ja otsustada, kas ning mis ulatuses on tal võimalik vaide esitajale antud protokoll väljastada, võttes seejuures arvesse, et see sisaldab ka kolmandate isikute isikuandmeid, mille saamise õigust vaide esitajal vaidest nähtuvalt ei ole. Kui MTÜ keeldub osaliselt või täies ulatuses hindamiskomisjoni protokolli väljastamisest, siis peab MTÜ tuginema konkreetsele õiguslikule alusele ja seda (osalist) keeldumist põhjendama.
21. Inspektsioon peab veel kord oluliseks märkida seda, et protokoll võib vaide esitaja kohta sisaldada isikuandmeid IKÜM art 4 p-i 1 tähenduses. Seetõttu võib vaide esitajal olla õigus saada tema kohta töödeldavate isikuandmete koopia ka IKÜM art 15 lg 3 alusel.

Kutsekomisjoni otsus mitte anda vaide esitajale pottsepp-sell 3. taseme kutse

22. Viimaks soovis vaide esitaja, et MTÜ väljastaks talle kutsekomisjoni otsuse mitte anda vaide esitajale pottsepp-sell 3. taseme kutse.
23. MTÜ saatis koos personaalse hindamislehega vaide esitajale 10.06.2024 väljavõtte korralisest kutsekomisjoni koosoleku protokollist nr 2024-4. Nimetatud protokollist nähtuvalt kinnitas kutsekomisjon kutseeksamite tulemused ehk otsustas, kellele anda kutse ja kellele mitte.
24. Inspektsiooni hinnangul on MTÜ antud nõude osas teabenõude täitnud. Möönda võib, et kutsekomisjoni protokoll sisaldab ka teiste inimeste isikuandmeid, st protokoll ei sisalda üksnes vaide esitaja, vaid kõikide teatud kuupäevadel sooritanud isikute kutseeksamite sooritamise andmeid. Sellisel puhul oleks olnud korrektne vastavalt AvTS § 38 lg-le 2 lisada väljavõttele ka MTÜ poolt selgitus, et teave väljastatakse üksnes ulatuses, millele vaide esitajal oli juurdepääsuõigus ja et ülejäänud teabele vaide esitajal tõenäoliselt AvTS § 35 lg 1 p-st 12 tulenevalt juurdepääsuõigust ei oleks olnud. Inspektsioon ei pea aga seda antud juhul oluliseks rikkumiseks, kuivõrd oma olemuselt on väljavõte lubatud ulatuses väljastatud, mistõttu jääb antud nõude osas vaie rahuldamata.
25. Täiendavalt märgib inspektsioon siiski seda, et nimetatud protokollist nähtuvad põhjendused, miks vaide esitaja kutseeksamit ei sooritanud. Vaide esitajale saadetud 10.06.2024 väljavõttes kõiki neid põhjendusi esitatud ei ole, st protokollis on põhjendusi mõnevõrra rohkem. Kuivõrd aga samad põhjendused sisalduvad ka hindamiskomisjoni protokollis (kutsekomisjoni protokoll on koostatud hindamiskomisjoni protokolli põhjal) ja MTÜ peab nii kui nii hindamisprotokolli väljastamist uuesti hindama (vt käesoleva otsuse p 20), siis ei pea inspektsioon otstarbekaks kohustada MTÜ-d käesolevat nõuet uuesti läbi vaatama, vaid piisab ka sellest, kui MTÜ vaatab uuesti üle hindamiskomisjoni protokolli väljastamise võimalikkuse.

Kokkuvõte

26. Eelnevast tulenevalt jätab inspektsioon rahuldamata vaide esitaja vaide osas, mis puudutab hindamiskomisjoni poolt hinnatava vaide esitaja osas vormistatud personaalset hindamislehte ja hindamisvormi ning kutsekomisjoni otsust mitte anda vaide esitajale pottsepp-sell 3. taseme kutse, sest vaide esitaja on selle teabe väljavõtetena juba 10.06.2024 MTÜ-lt saadetud e-kirjaga saanud.
27. Inspektsioon rahuldab vaide osas, mis puudutab vaide esitaja kutseeksami kirjalikke töid (teooriaeksamit) ja hindamiskomisjoni ettepanekut kutsekomisjonile kutse väljastamise/ mitteväljastamise kohta (protokoll nr 2024-5). MTÜ peab uuesti vaide esitaja teabenõuet antud nõuete osas hindama. Kui MTÜ-l pole alust soovitud teabe väljastamisest keeldumiseks, siis tuleb MTÜ-l väljastada vaide esitajale tema poolt soovitud teave. Kui aga esineb alus teabenõude täitmisest keeldumiseks, siis tuleb MTÜ-l teha vaide esitajale teatavaks

teabenõude täitmisest keeldumise õiguslik alus koos põhjendusega.

(allkirjastatud digitaalselt)

Agnes Järvela
jurist
peadirektori volitusel